

Podpora zemědělské biodiverzity v ČR

Křížková Iva, Zedek Vlastimil

Ministerstvo zemědělství, Odbor environmentální a ekologického zemědělství

Ochrana zemědělské biodiverzity je součástí celosvětového úsilí o omezení rychlosti ztráty druhů organismů. Zemědělství je založeno na využití biodiverzity (pěstovaných a chovaných druhů) v komplexních, člověkem významně změněných ekosystémech. Zachování široké rozmanitosti genů zemědělských plodin je klíčové pro řešení řady problémů, jako je např. růst světové populace, nároky lidstva na potraviny a suroviny a další požadavky na zvyšování zemědělské produkce a její kvalitu.

V České republice jsou významné genetické zdroje součástí Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství, který Ministerstvo zemědělství vyhláší již od roku 1996, obvykle v pětiletých cyklech.

Genetické zdroje pro výživu a zemědělství představují tu část biodiverzity, která vznikala v zemědělských systémech záměrnou činností člověka (výběrem a později cílevědomým šlechtěním zemědělských plodin a hospodářských zvířat). Patří sem moderní kultivary a plemena, šlechtitelské linie, krajové odrůdy ale i příbuzné plané a volně žijící druhy a primitivní formy zemědělských plodin a hospodářských zvířat, které lze prakticky využít (např. ve šlechtění, výzkumu, vzdělávání, zpracování potravin nebo v biotechnologiích). V Národním programu jsou uchovávány také včely, jakožto nejvýznamnější opylovač. Další velmi významnou skupinou jsou mikroorganismy a drobní bezobratlí, kteří se podílejí významně jak na vlastní zemědělské produkci, tak na její ochraně, na jejím zpracování a využívání nebo působí jako škodliví činitelé.